

Voortoets verplaatsing Camping naar Schateiland in het kader van gebiedsbescherming Wet natuurbescherming

Definitieve versie 15 september 2017

Opgesteld door Ton Eggenhuizen (Gemeente Almere)

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek

In 2022 organiseert Almere de wereldduinbouwtentoonstelling en vervolgens een groene stadswijk (Floriade). De locatie hiervoor is het Weerwatereiland en omgeving. Voor deze ontwikkeling dient de huidige camping Waterhout verplaatst te worden. Onderzocht wordt of en onder welke voorwaarden de camping Waterhout verplaatst kan worden naar het Schateiland aan de noordoostzijde van de Noorderplassen. Daarvoor dient ook een bestemmingsplan voor het Schateiland te worden opgesteld. In deze notitie worden de effecten beoordeeld van de realisatie en gebruik van een camping op het nabijgelegen Natura 2000-gebied de Lepelaarplassen. Deze notitie vormt dan ook een toetsing in het kader van het aspect gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij staat voor het bestemmingsplan de vraag centraal of significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000 kunnen worden uitgesloten zonder het nemen van mitigerende maatregelen. Er is dan geen Passende Beoordeling nodig. De effecten op aanwezige beschermde flora en fauna (aspect soortbescherming van Wet natuurbescherming), houtopstanden en Natuurnetwerk Nederland worden in het op te stellen Bestemmingsplan geadresseerd.

Planologisch wordt met het vast te stellen bestemmingsplan op het Schateiland een camping toegestaan met 279 plaatsen (17 lodges/boomhutten en 262 plaatsen voor tent/camper/caravan). Verder zijn centrale voorzieningen toegestaan in de vorm van campingwinkel, lichte horeca (categorie 3, geen disco), recreatiegebouw, toiletvoorzieningen, bedrijfsgebouw en kantoorruimte. In de planregels is opgenomen dat het om een seizoenscamping gaat (1 april tot en met 31 oktober). Buiten deze periode is verblijfsrecreatie en gebruik van de voorzieningen niet toegestaan. Bovendien is in de planregels aangegeven waar de bebouwing van de centrale voorzieningen toegestaan is en wat aan verlichting is toegestaan.

2. Toetsingskader

De Wet natuurbescherming aspect gebiedsbescherming vormt het toetsingskader. De wet stelt dat effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden door nieuwe initiatieven niet zondermeer zijn toegestaan. Aan de manier van toetsing is voor verschillende gebieden nader invulling gegeven in het Natura 2000-beheerplan.

In 2013 is het Beheerplan Natura 2000 voor de Lepelaarplassen vastgesteld (Provincie Flevoland, 2013). Dit beheerplan omschrijft de maatregelen die nodig zijn voor het behalen van de instandhoudingsdoelen, het beschrijft het bestaand gebruik dat zonder vergunning doorgang kan blijven vinden en vormt het afwegingskader voor vergunningverlening. In 2011 is door Bureau Waardenburg een analyse gemaakt van de vogeltrends in de Lepelaarplassen ten behoeve van dit beheerplan (Lensink, 2011). Uit deze documenten blijkt dat de instandhoudingsdoelen op termijn lastig te halen zijn met ongewijzigd beheer. Daarvoor is in de eerste plaats de vegetatiesuccessie en afwezigheid van watergedreven dynamiek verantwoordelijk. Als tweede oorzaak wordt het verlies aan areaal en verandering/verslechtering van foerageergebieden buiten de Lepelaarplassen genoemd, met name de occupatie en de ecologische situatie van het Markermeer en IJmeer. Het beheerplan stelt voor om maatregelen te treffen binnen het gebied (deze zijn inmiddels voor een deel gerealiseerd). Bovendien wordt in het kader van het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES) van het Markermeer en IJmeer gewerkt aan het tweede knelpunt. Daarmee wordt gewerkt aan de twee genoemde knelpunten voor dit Natura 2000 gebied. In "Effectanalyse bestaand gebruik Natura 2000-gebied Lepelaarplassen (Provincie Flevoland, 2011) wordt bestaand gebruik (waaronder het huidige recreatieve gebruik van het Schateiland) beoordeeld. Uit deze effectanalyse blijkt: "Van de recreatievoorzieningen die liggen buiten de Lepelaarplassen zijn noch een positief, noch een negatief effect op het instandhoudingsdoel te verwachten. Alle het bestaand gebruik (situatie op het moment van vaststellen van het beheerplan) wordt als bestaande activiteit in het beheerplan opgenomen.

- Fiets en wandelpaden grenzend aan de Natte Graslanden inclusief de observatiehutten;
- Watersport op de Noorderplassen;
- Recreatie voorzieningen op zuidoever Noorderplassen;
- De dagcamping op het recreatie-eiland Schateiland, inclusief trailer helling op de Noordoever Noorderplassen;
- Het bezoekerscentrum De Trekvogel;
- De jachthaven de Blocq van Kuffeler;
- Sportvissen op de Hoge Vaart.”

In paragraaf 6.4.1 van het Beheerplan Natura 2000 wordt het advies gegeven dat initiatiefnemers in een vroeg stadium contact op nemen met de vergunningverlener van de Provincie Flevoland om te bezien of een vergunningprocedure wel of niet nodig is. Deze notitie is een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming, Natura 2000). Daarbij merken wij op dat op dit moment slechts het bestemmingsplan in procedure is en vergunningprocedures pas gaan lopen op het moment dat de planvorming ruimtelijk en programmatisch nader zijn uitgewerkt. Binnen het kader van het bestemmingsplan wordt nu door de gemeente bezien of een vergunning nodig is, maar ook of voor (significant) negatieve effecten te vrezan valt. Dit laatste zou immers de noodzaak kunnen inluiden voor een Passende beoordeling (en een MER).

In paragraaf 6.4.2 van het Beheerplan Natura 2000 is aangegeven welke elementen bij die beoordeling mee gewogen kunnen worden:

- Is het plan in lijn met beheerplan, draagt het bij aan het behalen van de doelen?
- Is er sprake van de aantasting of verstoring van broedlokaties en/of foerageergebieden binnen het gebied?
- Is er sprake van een afname van foerageergebieden waardoor de doelen bedreigd worden?
- Is er sprake van significante verstoring als gevolg van geluid, licht en visuele verstoring?

3. Beoogde ontwikkeling

In verband met een mogelijke verplaatsing van Camping Waterhout in Almere zijn gemeente en campinghouder (familie Fokkens) met elkaar in overleg omtrent mogelijke locaties voor herhuisvesting. Beide partijen hebben in dat verband een groslijst opgesteld en vervolgens is daaruit gezamenlijk een keuze gemaakt voor vijf te beoordelen locaties. Uit deze beoordeling is het Schateiland naar voren gekomen als meest geschikt.

3.1 Huidige situatie camping Waterhout

De huidige camping Waterhout is 4,5 hectare groot. Het Schateiland is ca 10 hectare en de voor de camping beschikbare ruimte (ten westen en zuiden van het fietspad Trekvogelpad) bedraagt ca 7 hectare. Hoe groot de toekomstige camping op deze plaats zal worden, is nog niet bekend. Wel is al duidelijk dat het huidige gebruik als dagrecreatiegebied komt te vervallen. De planlocatie is weergegeven in afbeelding 1.

In FACET en van der Reest (2017) wordt een omschrijving gegeven van de huidige camping: de huidige Camping Waterhout in Almere leent zich zowel qua ligging als aard van het bedrijf voor stadstoeristen en actieve recreanten die de omgeving willen verkennen (met name fietsers). De ligging aan het (Weer)water zorgt voor recreatieve meerwaarde. Hierdoor is Camping Waterhout niet alleen een overnachtingsplaats maar ook een aantrekkelijke verblijfsplaats voor op waterrecreatie georiënteerde doelgroepen. De aantrekkingskracht van de camping wordt niet alleen bepaald door de locatiefactoren en het fysieke product (de hardware) maar ook door de mensen die de camping exploiteren (de software). De familie Fokkens staat dicht bij haar huidige doelgroepen. Camping Waterhout biedt van alles wat. Er is geen sprake van een uitgesproken profiel. De camping leunt op diverse doelgroepen en is een beetje ‘middle of the road’. Veel campings in Nederland hebben dit kenmerk. Omvang en capaciteit van Camping Waterhout ligt beneden het gemiddelde. Nederland kent ongeveer 2.500 kampeerbedrijven, waarvan 1.250 echte campings (> 40 plaatsen). De gemiddelde capaciteit hiervan bedraagt ± 250 plaatsen. Proefondervindelijk kan worden gesteld dat voor een duurzaam rendabele exploitatie tenminste 200 standplaatsen nodig zijn. Camping Waterhout zit op de huidige locatie dus niet ruim in zijn jasje.

Campers		8
Verhuurlodges		9
Boomhut		1
		-----+
Plaatsen	207	
Facilitaire ruimten		3

Afbeelding 1. Ligging Natura 2000-gebied Lepelaarplassen (binnen blauwe lijn) en het Schateiland (zwarte lijn, totale oppervlak 10 ha) in Almere.

3.2. Beschrijving huidige situatie schateiland

Op dit moment wordt vrijwel het gehele Schateiland in het zomerhalfjaar (april-oktober) gebruikt als dagrecreatiegebied. Er zijn een tiental BBQ-plaatsen aangelegd, met name families en jongerengroepjes gebruiken het gebied op mooie dagen (en avonden) intensief. Daarbij wordt muziek gemaakt en gespeeld (radio's en autoradio's). Dit gebruik is gerelateerd aan de weersomstandigheden. Bij slecht weer is gebruik nagenoeg afwezig, bij goed weer recreëren enkele honderden mensen op het Schateiland. Minder afhankelijk van de weersomstandigheden is het gebruik door hondenbezitters, met name die in groepsverband (jacht-)honden hier komen trainen (nagenoeg wekelijkse activiteit).

Om zicht te krijgen op het maximale gebruik in het voorjaar (voor broedvogels de gevoelige periode) zijn eind mei 2017 (Hemelvaartweekend en de dag ervoor) tellingen uitgevoerd van het aantal gebruikers van Schateiland. Tijdens doorgaans fraai weer werden op diverse momenten enkele tientallen tot enkele honderden gebruikers geteld (zie bijlage 3).

Relevant is echter niet in de eerste plaats het aantal personen maar welke activiteiten zij daar ontplooiën. Gezien het hierboven geschetste huidige gebruik is de verwachting dat de beoogde camping eerder in een afname van de bestaande storingsbronnen zal resulteren dan een toename. In het Beheerplan Natura 2000 (Provincie Flevoland 2011) en de daaraan ten grondslag liggende stukken (Provincie Flevoland afd RWN 2011) is reeds aangegeven dat deze bestaande storingsbronnen in de betreffende situatie niet tot verstoring leiden.

3.3. Beschrijving beoogde ontwikkeling en uitgangspunten voor deze effectanalyse

De verplaatsing van de camping zal plaatsvinden met een geringe vergroting maar de aard van de camping zal nagenoeg gelijk blijven. Waarschijnlijk zal het accent wel meer op natuur en natuurbeleving komen te liggen. Voor de effectbeoordeling is het huidige gebruik (type bezoekers) op de locatie Waterhout als model genomen voor een verplaatste camping, al zal het aantal plaatsen (en daarmee het totale oppervlak) op de nieuwe locatie hoger zijn.

Voor de effectbeoordeling wordt uitgegaan van een maximale omvang van 7,6 hectare voor de camping en de volgende (maximale) aantallen.

Maximale capaciteit en omvang camping:	
Toeristische plaatsen	120
Seizoensplaatsen	120
Campers	22
Lodges/boomhutten	17
	-----+
Plaatsen	279
Facilitaire ruimten	4

Deze aantallen dienen voor de effectbeoordeling als een “maximale variant-scenario”.

Op piekmomenten zullen 500-700 mensen aanwezig zijn op de camping. Ook zal de spreiding van bezoekers op de camping door het jaar wellicht anders zijn dan bij het huidige dagrecreatiegebruik. Toch wordt nu ook af en toe door flinke aantallen mensen en ook bij mooi weer in het voorjaar het terrein gebruikt. Honden zijn op de camping beperkt toegestaan (op terrein aangelijnd, bezoekers mogen geen hond meenemen).

Camping Waterhout is een seizoenscamping (openstelling 31 maart – 31 oktober). De gebruiksregels voor gasten en bezoekers van de huidige camping dienen als voorbeeld voor het gebruik van de camping op het Schateiland (zie <http://www.waterhout.nl/voorwaarden.html>).

Voor de bereikbaarheid van de camping dient de huidige ontsluiting via de Trekvogelweg te worden aangepast. Naast een verbreding van de Trekvogelweg is ook aanpassing van de huidige brug noodzakelijk. Met name om de bereikbaarheid voor hulpdiensten te garanderen is een vaste oeververbinding noodzakelijk. Dit betekent dat de huidige ophaalbrug zal worden vervangen en dat de vaarverbinding tussen de Noorderplassen en de Hoge Vaart verlegd zal worden. Deze vaarverbinding zal niet via de Galjoottocht verlopen, maar langs de westzijde van het Schateiland en een nog te graven watergang evenwijdig aan het Lepelaarpad door het Schateiland. Vervolgens zal een ophaalbrug worden gerealiseerd aan het Trekvogelpad op het Schateiland (ten zuiden van de Galjoottocht). De aanleg van deze nieuwe ontsluiting maakt in de effectanalyse onderdeel uit van de “aanlegfase”.

Binnen de kaders van het bestemmingsplan zal de camping ontwikkeld worden. In de planregels van het bestemmingsplan is onder meer vastgelegd dat verlichting niet is toegestaan binnen een zone van 150 meter vanaf de grens van de Lepelaarplassen. Bovendien is vastgelegd dat verlichting binnen de bestemming recreatie uitgevoerd moet worden met afschermdende kapjes waarmee uitstraling naar de omgeving wordt voorkomen. In de verbeelding is een zone/aanduiding opgenomen waarbinnen gebouwen gerealiseerd mogen worden. Deze zone ligt op meer dan 150 meter afstand van de grens van de Lepelaarplassen. Tevens is op basis van het Bestemmingsplan recreatief medegebruik van het water mogelijk. Dit medegebruik zal zich echter niet beperken tot de als water begrensde delen van het bestemmingsplan maar ook op de aanliggende wateren (met name Noorderplassen). Felle

Het is verder aan de initiatiefnemer om, binnen de kaders van het bestemmingsplan een nadere ruimtelijke en programmatische uitwerking te maken. Op dit moment is die uitwerking nog niet beschikbaar. Deze beoordeling wordt gemaakt op basis van de maximale capaciteit en omvang, alsmede het maximale gebruik op

basis van het huidige gebruik van de Camping Waterhout aan het Weerwater en het uitgangspunt dat de nadruk zal liggen op natuur en natuurbeleving. Voor zowel de aanleg als gebruiksfase wordt als uitgangspunt genomen dat de omgeving zo min mogelijk hinder ondervindt. Zo wordt bij aanleg gebruik gemaakt van trillings- en geluidsarm heien en wordt nachtelijke verlichting van de bouwplaats tot een minimum beperkt. Ook in de gebruiksfase is het streven om de hinder op het vlak van bijvoorbeeld geluid en verlichting te minimaliseren. Daarbij wordt er in deze toets van uitgegaan dat de geluidsproductie bij eventuele feesten en animatie beperkt blijft. Daarbij gaan wij ervan uit dat deze op de grens van het Natura 2000-gebied niet voor de natuur storend is (max 42 dB(A)).

Impressie mogelijke inrichting Camping.

4. Aanwezigheid kwalificerende natuurwaarden

Het Schateiland grenst aan het Natura 2000-gebied de Lepelaarplassen en is er ervan gescheiden door de 23 meter brede Galjoottocht. Op iets grotere afstand liggen de Oostvaardersplassen (4 km) en het Markermeer/IJmeer (2km). Op nog grotere afstand liggen Het Gooimeer-zuidoever/Eemmeer (9 km) en het Naardermeer (12 km). Het plangebied en de directe omgeving maakt geen deel uit van het leefgebied van de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen geformuleerd zijn voor deze gebieden op grotere afstand. Op voorhand kunnen effecten op de instandhoudingsdoelen daarom worden uitgesloten, met uitzondering van mogelijke effecten van stikstofdepositie.

In het volgende hoofdstuk wordt derhalve ingegaan op de effecten van stikstofdepositie op alle natuurgebieden en voor de overige aspecten alleen op de instandhoudingsdoelen van de Lepelaarplassen.

Voor de instandhoudingsdoelen van de Lepelaarplassen wordt verwezen naar het aanwijzingsbesluit Natura 2000 en het Beheerplan Natura 2000. Voor het beoordelen van de effecten is het ook nodig om het gebruik van het plangebied en omgeving door soorten met instandhoudingsdoelen (Lepelaarplassen) in beeld te brengen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) en de inschatting en terreinkennis van de stadsecoloog (T. Eggenhuizen). Van de instandhoudingssoorten komt alleen de grauwe gans in kleine aantallen (hooguit enkele tientallen) en onregelmatig in het plangebied voor. Het water rond het plangebied (Noorderplassen, Galjoottocht, Hoge en Lage Vaart) wordt gebruikt door aalscholver, kraakeend, kuifeend, tafeleend en nonnetje. Binnen het Natura 2000-gebied de Lepelaarplassen is het gebruik beperkt tot de kolonieplaatsen in en rond de zandwinputten (aalscholver en in potentie lepelaar) aan water grenzend riet (grauwe gans als broedvogel en deels foeragerend), de drie zandwinputten (aalscholver, grauwe gans, eenden) en de aan de Oostvaardersdijk gelegen Kwelplas (grutto, kluut, grauwe gans, kraakeend, pijlstaart, slobbeend).

5. Effecten voor de soorten met instandhoudingsdoel

5.1. inleiding

Voor de beoordeling welke effecten verwacht kunnen worden, is gebruik gemaakt van de effectenindicator Natura 2000 (gebied: Lepelaarplassen, activiteit: landrecreatie en waterrecreatie en woningbouw, omdat deze drie activiteiten het best aansluiten op de aanleg en gebruik van de beoogde Camping). Zie bijlage 1. Verder wordt onderscheid gemaakt tussen de aanlegfase en de gebruiksfase omdat in deze twee gevallen de effecten verschillend kunnen zijn.

Daarnaast dient te worden opgemerkt dat de effectenindicator vooral uitgaat van activiteiten die binnen het Natura 2000-gebied plaatsvinden. Zo speelt voor een externe activiteit het effect van oppervlakteverlies Natura 2000 vanzelfsprekend niet. De effecten zijn in de indicator volgens de "stoplichtbenadering" ingeschat. Rood betekent zeer gevoelig, oranje is gevoelig, Groen betekent niet gevoelig en "..." staat voor effect onbekend. (zie bijlage 1).

5.2. Oppervlakteverlies

Het aspect van oppervlakteverlies verschilt niet in de aanleg- en gebruiksfase.

Bij het effect oppervlakte-verlies moet men in de eerste plaats denken aan verlies binnen het Natura 2000-gebied. Maar ook oppervlakteverlies buiten het Natura 2000-gebied kan een effect hebben als de activiteit wordt ontwikkeld op een locatie die gebruikt wordt door doelsoorten uit de Lepelaarplassen (bijvoorbeeld om te foerageren) en daarmee een belangrijke schakel vormen voor het behalen van het instandhoudingsdoel (externe werking). Oppervlakteverlies als gevolg van land- en waterrecreatie wordt als gevoelig aangemerkt voor aalscholver (broedvogel en niet-broedvogel), grutto (niet broedvogel), kluut (broedvogel en niet-broedvogel) en lepelaar (broedvogel en niet broedvogel) (effectindicator).

Beoordeling – Van oppervlakteverlies binnen het Natura 2000-gebied is geen sprake.

Grutto, kluut en lepelaar maken geen gebruik van het plangebied of de omgeving ervan omdat het terrein daarvoor als broed- of foerageergebied ongeschikt is. Een effect op het instandhoudingsdoel van deze soorten kan op voorhand worden uitgesloten. Voor de Aalscholver geldt dat deze op de Noorderplassen foerageert, met name als door harde wind op het Markermeer en IJmeer minder succesvol gevist kan worden. De Noorderplassen wordt als vaarwater gebruikt, bij harde wind minder dan bij rustig weer. De extra vaarbewegingen als gevolg van de camping zal zowel absoluut en verhoudingsgewijs beperkt zijn. Aangezien het huidige gebruik geen effect heeft op het behalen van het instandhoudingsdoel (beoordeeld als niet negatief in het Beheerplan) zal deze mogelijke en zeer beperkte uitbreiding van deze vaarbeweging geen effect hebben. Hetzelfde geldt voor de verschillende eendensoorten die in de Lepelaarplassen en Markermeer rusten en foerageren.

De grauwe gans foerageert met enige regelmaat op het Schateiland, net zoals zij dat doet op de andere (enigszins) open graslanden rond de Noorderplassen. Opvallend is dat het gedrag van deze vogels net als op veel andere plekken in de stad steeds minder schuw wordt. Al eerder is aangetoond (Altenburg en Wymenga 2006) dat het areaal graslandgebied voor ganzen rond de Lepelaarplassen en Oostvaardersplassen ruim voldoende is. Daarbij is ook nog uitgegaan van de onjuiste stelling dat ganzen doorgaans niet verder dan 5 km van de slaapplek foerageren. Uit waarnemingen blijkt echter dat ganzen uit deze gebieden ook foerageren in Eemvallei en in Waterland (15-25 km). Daarmee is het areaal foerageergebied nog vele malen groter dan in deze studie werd aangenomen. Na inrichting van de camping is het areaal grasland nog steeds ruim voldoende voor het behalen van de instandhoudingsdoelen, om een drietal redenen:

- het areaal grasland in de directe omgeving is nauwelijks is veranderd,
- het gebruik van graslanden die voorheen vanwege de schuwheid gemeden werden, worden nu wel gebruikt,
- in tegenstelling tot de aannames wordt een grotere afstand gevlogen tussen slaapplekken en foerageergebieden.

5.3. Verontreiniging

Het aspect van verontreiniging is niet onderscheidend voor de aanleg- en gebruiksfase.

Alle soorten blijken gevoelig voor verontreiniging (effectindicator). De Lepelaarplassen zijn echter goed afgeschermd van de Noorderplassen door een kade welke ook met folie is uitgerust. Bovendien kent het

Natura 2000-gebied inmiddels een hoger waterpeil zodat eventueel verontreinigd water niet het Natura 2000-gebied in kan lopen.

Beoordeling – van verontreiniging in de Lepelaarplassen zal door de fysieke situatie (relatieve hoogteligging, kade en werend folie) geen sprake zijn. In potentie zouden alleen duikeenden en aalscholvers van de Lepelaarplassen met een dergelijke verontreiniging in aanraking kunnen komen als zij op de Noorderplassen komen om te rusten of te foerageren. De kans op een dergelijke verontreiniging is zeer klein en de kans dat soorten uit de Lepelaarplassen ermee in aanraking komen is nog vele malen kleiner. Een effect op de instandhoudingsdoelen kan op voorhand als nihil worden ingeschat.

5.4. Verstoring door geluid

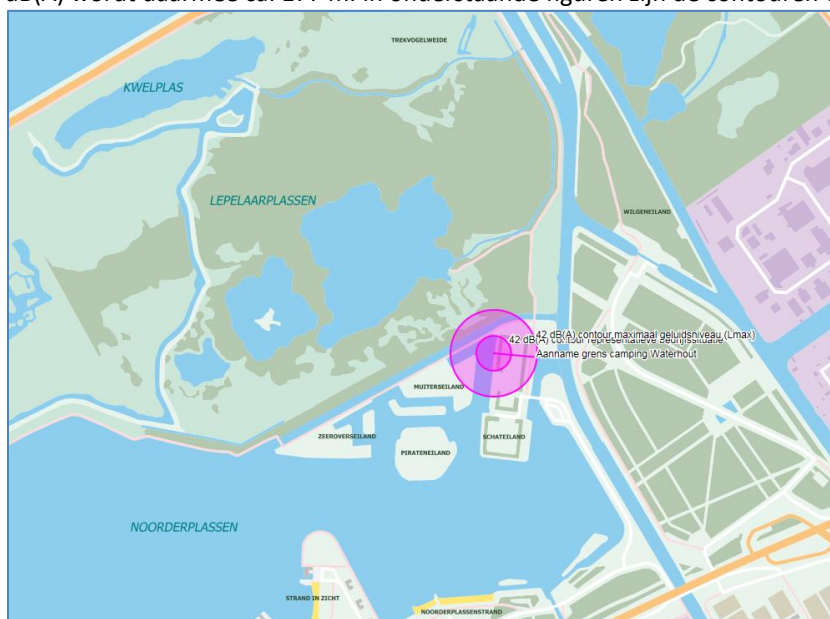
Grutto, kluut en lepelaar¹ zijn aangemerkt als soorten die gevoelig zijn voor verstoring door geluid (effectindicator). Geluid kan zowel van de camping zelf komen, alsook door recreanten die van de camping, bijvoorbeeld met een hond de paden rond de Lepelaarplassen betreden.

Beoordeling – De gevoelige soorten maken geen gebruik van het plangebied. Bovendien maken zij geen gebruik van het direct aangrenzende deel van het plangebied. Grutto en kluut komen (of beter nog: kwamen) alleen voor op de plas aan de noord-westzijde van de Lepelaarplassen aan de Oostvaardersdijk (de grote Kwelplas). Voor deze soorten vormt de kwelplas het enige gebiedsdeel dat door deze soorten gebruikt kan worden. De afstand tot de toekomstige camping is dermate groot (> 1,5 km) dat zelfs een camping met een hoog geluidsniveau geen effect heeft op de functie als foerageer- en rustgebied voor deze soorten. De lepelaar heeft voorheen kolonies gehad op circa 1 kilometer van het campingterrein. Gezien het tussenliggend biotoop (wilgenbos, rietruigte) kan op voorhand al gesteld worden dat het geluid van een camping op de vestiging van lepelaars geen effect heeft. Loslopende honden kunnen niet van de paden af het gebied in, daarvoor is het te nat en te ruig. Een effect van honden op het behalen van de instandhoudingsdoelen kan op voorhand worden uitgesloten. Bovendien kunnen nu ook al mensen met honden het gebied in (alleen voor het pad naar de vogelkijkhut geldt een verbod om met de hond daar te komen). Zie voor een nadere analyse van de effecten van honden op vogels bijlage 2.

Om een nadere inschatting te kunnen maken van geluidshinder van een camping in de omgeving, is gebruik gemaakt van de richtafstanden zoals deze voor kampeerterreinen, vakantiecentra e.d. (met keuken) zijn opgenomen in Bijlage 1 van de publicatie *Bedrijven en Milieuzonering* (Brunner en Bruinsma 2009). De afstand voor geluid is 50 m. De norm die bij deze afstand hoort is 45 dB(A) (afstand tot een rustige woonwijk). De genoemde afstand voor een kampeerterrein is logischerwijs juist de afstand die moet worden aangehouden om tijdens piekmomenten hinder in de omgeving te voorkomen. Daarom wordt geen onderscheid gemaakt tussen normaal gebruik en piekmomenten. Uitgegaan wordt van een situatie waarin de meeste activiteiten plaats zullen vinden rond de centrale voorzieningen nabij het entreegebouw op 150-200 meter afstand van de Lepelaarplassen dit is 3-4 maal de afstand die in Brunner en Bruinsma als minimum wordt genoemd. Wel is het effect van mogelijke maximale niveaus op de grens van het campingterrein hier in beeld gebracht. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat dit kan worden veroorzaakt door een schreeuwend kind. Voor de bepaling van het maximale geluidniveau wordt uitgegaan van de meest representatieve bron. Op een camping bestaan de voor de maximale geluidniveau's relevante bronnen uit stemgeluid, geluiden vanwege

¹ De vraag is gerechtvaardigd of de lepelaar wel zo gevoelig is voor verstoring door mensen. In het overzichtsrapport over verstoring (Krijgsveld 2008, Bureau Waardenburg) wordt t.a.v. lepelaar gesteld: "Lepelaarkolonies heten zeer gevoelig te zijn voor verstoring. De soort broed uitsluitend in gebieden die rustig zijn. Het is zeer waarschijnlijk dat rust daarmee een vereiste is". Nu echter ook kolonies zijn ontstaan op zeer drukke plekken als de Liede bij Haarlem sinds 2004 (zie <http://www.landschapnoordholland.nl/terrein/de-liede>) en de dam in Markermeer in Haven Lelystad vervalt echter de basis onder de stelling dat lepelaarkolonies zeer gevoelig zijn voor verstoring. Verdere onderbouwing voor de stelling dat lepelaar gevoelig is voor menselijke verstoring is niet gevonden.

parkeren van voertuigen en het storten van afval en glas in containers. Van deze bronnen heeft het bronvermogen vanwege stemgeluid de hoogste waarde en is daarmee representatief voor het bepalen van de maximale geluidniveau's (expert judgement A. Kraaijeveld, geluidsspecialist gemeente Almere). De richtafstand uit Brunner en Bruinsma (2009) is omgerekend naar een bronvermogen voor de camping. Vervolgens is deze omgerekend naar de 42 dB(A) contour. Hiermee komt de 42 dB(A) contour op circa 70 m in een representatieve bedrijfssituatie. Daarbij is ervan uitgegaan dat de bron gesitueerd is op het meest nabije punt ten opzichte van het Natura 2000-gebied de Lepelaarplassen, terwijl de meeste activiteiten rond het entregebouw geconcentreerd zullen zijn, gelegen nabij de huidige beweegbare brug (op ca 150 meter grotere afstand tot de Lepelaarplassen). Daarmee vormt deze inschatting een *worst case* benadering. Voor het bronvermogen van een schreeuwend kind wordt $L_{w,max} = 108$ dB(A) aangehouden. De afstand tot 42 dB(A) wordt daarmee ca. 177 m. In onderstaande figuren zijn de contouren weergegeven.

De 42 dB(A) contour bij deze worst-case benadering ligt net binnen het Natura 2000-gebied. Dit deel van de Lepelaarplassen vormt echter geen onderdeel van het leefgebied van soorten waarvoor een instandhoudingsdoel is geformuleerd, met uitzondering van potentieel enkele broedplaatsen van de (niet voor deze storingsbron gevoelige) grauwe gans. Hieruit wordt geconcludeerd dat geluid van de camping geen negatief effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelen.

Als gevolg van het uitgangspunt dat overlast tijdens aanleg tot een minimum zal worden beperkt (zoals trillings- en geluidsarm heien) valt tijdens de aanleg geen effect te verwachten.

5.5. Verstoring door licht

Alle soorten met een instandhoudingsdoel voor de Lepelaarplassen blijken gevoelig voor verlichting (effectindicator). Ook daarbij dient te worden opgemerkt dat van plaatsing van verlichting binnen het Natura 2000-gebied door deze activiteit geen sprake is. Wellicht dat uitstraling van verlichting (buiten het Natura 2000-gebied) een rol kan spelen waarbij bepaald zal moeten worden of dit van wezenlijk belang is mede in relatie tot de “achtergrondwaarde” van de lichtuitstraling van de stad en het kassengebied de Buitenvaart.

Beoordeling – In de planregels van het Bestemmingsplan is opgenomen dat verlichting niet is toegestaan binnen een zone van 150 meter vanaf de grens van de Lepelaarplassen. In de planregels is verder opgenomen dat verlichting binnen de bestemming recreatie uitgevoerd moet worden met afschermdende kapjes waardoor uitstraling beperkt wordt. Voor het type verlichting zal gebruik gemaakt worden van verlichting die past bij een camping. Verlichting van de camping zal door deze regels binnen het Natura 2000-gebied niet zichtbaar zijn. Bovendien vormt het wilgenbos aan de zuidzijde van het moeras een goede buffer. De zone van het Natura 2000-gebied direct ten noorden van het Schateiland heeft geen betekenis voor de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Een effect is op voorhand uit te sluiten.

De verlichting op de camping zoals die planologisch wordt toegestaan zal ook geen toename geven van de huidige nachtelijke lichtbelasting, welke zeker bij bewolkte hemel (reflectie van verlichting) aanzienlijk kan zijn door verlichting in het stedelijk gebied, het nabijgelegen industriegebied de Vaart en het kassengebied Buitenvaart.

Als gevolg van het uitgangspunt dat overlast tijdens aanleg tot een minimum zal worden beperkt (zoals terughoudend gebruik van bouwverlichting) valt ook tijdens de aanleg geen effect te verwachten.

5.6. Verstoring door trilling

Voor zowel waterrecreatie als (woning)bouw wordt aangegeven dat alleen voor de lepelaar onbekend is of deze voor deze verstoringbron gevoelig is. De overige soorten zijn niet gevoelig voor trilling. Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht (effectindicator).

Beoordeling – De lepelaar maakt geen gebruik van het plangebied, noch van de Noorderplassen. Trilling als gevolg van de aanleg en gebruik van de Camping treedt binnen het Natura 2000-gebied niet op. De camping (inclusief mogelijke toename waterrecreatie) heeft voor het aspect van trillingsstoring geen effect op het behalen van het instandhoudingsdoel voor de lepelaar.

Mede als gevolg van het uitgangspunt dat overlast tijdens aanleg tot een minimum zal worden beperkt (zoals trillings- en geluidsarm heien) valt tijdens de aanleg geen effect te verwachten.

5.7. Optische verstoring

Het aspect van optische verstoring is niet onderscheidend voor de aanleg- en gebruiksfase.

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Aalscholver, kluut, kuifeend en tafeleend zijn gevoelig voor deze verstoring (effectindicator).

Beoordeling – de vestiging van een camping (inclusief toename van recreatie vanuit die camping) heeft geen effect op de optische verstoring. Campinggasten kunnen wel gebruik gaan maken van het fiets-wandelpad om de Lepelaarplassen en Natte graslanden, van het Trekvogelpad en van het pad naar de vogelkijkhut. Deze paden worden nu reeds gebruikt, de camping zal kunnen leiden tot een intensivering van dit gebruik. Een verdere intensivering van het gebruik – ten opzichte van het huidige op momenten al intensieve gebruik – zal niet leiden tot een grotere mate van optische verstoring voor de in de effectenindicator gevoelige soorten. Verstoring treedt namelijk meer op als een zeer extensief gebruikt pad ineens intensiever gebruikt zal worden. Bovendien is dit recreatief gebruik rustig van aard en gericht op natuurbeleving. Daarnaast komt alleen de Aalscholver voor op plekken waar zij geconfronteerd zouden kunnen worden met eventuele optische verstoring door een intensivering van het gebruik van de aanwezige paden. Dit is met name het geval bij de

oostelijke zandwinplas (bij de vogelkijkhut “de Lepelaar”) en langs het Lepelaarpad. Het is eigen aan vogelkijkhutten dat deze bezoekers afschermen van direct zicht door vogels. Ten aanzien van broedende aalscholvers nabij het Lepelaarpad kan worden opgemerkt dat recent de kolonie juist richting dit pad is opgeschoven. Aangenomen mag worden dat het gebruik van zowel het pad naar de vogelkijkhut als het Lepelaarpad het behalen van de instandhoudingsdoelen niet in de weg staat. Een effect op het behalen van de instandhoudingsdoelen is niet aanwezig.

5.8. Verstoring door mechanische effecten

Het aspect van verstoring door mechanische effecten is niet onderscheidend voor de aanleg- en gebruiksfase. Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. Kluut en lepelaar zijn zeer gevoelig voor deze verstoring, krakeend en nonnetje zijn dat in mindere mate (effectindicator).

Beoordeling – Aangezien de activiteit niet binnen het Natura 2000-gebied plaatsvindt, is van deze vorm van verstoring op de gevoelige soorten geen sprake.

5.9. Stikstofdepositie

Voor het bepalen van de effecten van stikstof op daarvoor gevoelige natuur is een berekening uitgevoerd naar de mogelijke gevolgen voor de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige natuurgebieden. Nagegaan is of er een relevante toename aan stikstofdepositie zal kunnen optreden. Vanuit de natuurwetgeving is een monitorings- en beheerssysteem opgezet om na te gaan of plannen en projecten die stikstofemissie mogelijk maken, passen binnen de beheersdoelstellingen en stikstofruimte (Programmatische Aanpak Stikstof, PAS). Voor dit doel is het rekeninstrument Aerius opgezet. Met dit rekeninstrument kan bepaald worden in hoeverre de stikstofemissie van een project relevante gevolgen heeft voor een te beschermen natuurgebied. Dit instrument is gebruikt om de stikstofdepositie als gevolg van de activiteiten van de camping in beeld te brengen (zie bijlage 4). Deze berekening is gemaakt voor zowel de aanlegfase (AERIUS_gml_20170911143103) als de gebruiksfase van de camping (AERIUS_gml_20170716134807).

Beoordeling - Uit de berekeningen blijkt dat voor het gekozen scenario de maximale stikstofdepositie 0.01 mol/ha/jaar bedraagt voor de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige natuurgebieden Naardermeer en de Oostelijke Vechtplassen. De stikstofdepositie op de Lepelaarsplassen (niet-stikstofgevoelig) bedraagt maximaal 14 mol/ha/jaar. In de bijlage 4 is de bijdrage aan stikstofdepositie opgenomen. De depositie op de natuurgebieden op een afstand van meer dan 15 km bedraagt 0.00 mol/ha/jaar. Geconcludeerd mag worden dat op basis van de gekozen *worst case* scenario, de stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige natuurgebieden ver onder de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar ligt. Dit is de drempelwaarde waarbij ook geen melding Wet Natuurbescherming vanwege stikstofdepositie gedaan hoeft te worden.

6. Conclusie

Door de aanleg en gebruik van de camping worden, onder de in het bestemmingsplan vastgelegde uitgangspunten, geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied de Lepelaarsplassen en andere Natura 2000-gebieden. Het bestemmingsplan is daarmee uitvoerbaar, er worden geen significant negatieve effecten verwacht op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Dit betekent ook dat op grond van deze analyses en berekeningen geen passende beoordeling gedaan hoeft te worden en ook geen Mer-procedure gevolgd hoeft te worden.

Literatuur

Altenburg en Wymenga, 2006. Foerageermogelijkheden voor kiekendieven en herbivore watervogels rond de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen, Feanwâlden.

Brunner, C.M. en R. Bruinsma, 2009. Bedrijven en milieuzonering. Handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk. VNG. Utrecht.

FACET en Van der Reest, 2017. Onderzoek Campinglocaties, openbare rapportage. Van der Reest Advies en FACET architecten en adviseurs, Apeldoorn.

Krijgsveld, K.L., e.a. 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels, update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Lensink, R., 2011. Analyse vogeltrends Lepelaarplassen ten behoeve van het beheerplan Natura 2000. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Provincie Flevoland afd RWN, 2011. Effectanalyse Bestaand gebruik Natura 2000-gebied Lepelaarplassen.

Provincie Flevoland, 2013. Beheerplan Lepelaarplassengebied in het kader van Natura 2000.

Internet:

Effectenindicator Natura 2000:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

Lepelaar als broedvogel van de Liede (Noord-Holland):

<http://www.landschapnoordholland.nl/terrein/de-liede>

Bijlage 1 Effectindicator voor de Lepelaarplassen m.b.t. landsrecreatie en waterrecreatie

Storingsfactor	Oppervlakteverlies 1	Verontreiniging 7	Verstoring door geluid 13	Verstoring door licht 14	Optische verstoring 16	Verstoring door mechanische effecten 17
Aalscholver (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	...
Aalscholver (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	...
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	...
Grutto (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	...
Kluut (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Kluut (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Krakeend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig
Kuifeend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	...
Lepelaar (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig
Lepelaar (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig
Nonnetje (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig
Pijlstaart (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	...
Slobeend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	...
Tafeleend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	...

Storingsfactor	Oppervlakteverlies 1	Verontreiniging 7	Verstoring door geluid 13	Verstoring door licht 14	Verstoring door trilling 15	Optische verstoring 16	Verstoring door mechanische effecten 17
Aalscholver (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	...
Aalscholver (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	...
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	...
Grutto (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	...
Kluut (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Kluut (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig
Krakeend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	gevoelig
Kuifeend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	...
Lepelaar (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	niet gevoelig	zeer gevoelig
Lepelaar (niet-broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	niet gevoelig	zeer gevoelig
Nonnetje (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	gevoelig
Pijlstaart (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	...
Slobeend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	...
Tafeleend (niet-broedvogel)	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	...

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 n.v.t
 ... onbekend